

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 21 ΜΑΪΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της **Στήλης I** και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα από τα γράμματα της **Στήλης II**, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση. Στη **Στήλη I** περισσεύουν τρία ονόματα.

Στήλη I	Στήλη II
1. Χαρίλαος Τρικούπης	α. Διοίκηση Τραπεζούντας (1916-1918)
2. Μητροπολίτης Χρύσανθος	β. Χάρτης της Δημοκρατίας του Πόντου
3. Σεβαστός Κυμινήτης	γ. Αρχή της δεδηλωμένης
4. Γεώργιος Θεοτόκης	δ. Ίδρυση της Πολιτοφυλακής της Κρήτης
5. Αλέξανδρος Κουμουνδούρος	ε. Αιτήματα της «Νέας Γενιάς»
6. Ιωάννης Σφακιανάκης	
7. Κ. Κωνσταντινίδης	
8. Αλέξανδρος Ζαΐμης	

Μονάδες 10

A2

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Εθνικόν Κομιτάτον
- β.** Ομάδα των Ιαπώνων
- γ.** Φροντιστήριο της Τραπεζούντας

Μονάδες 15

B1

Ποιοι συνασπίστηκαν γύρω από τον Βενιζέλο στην αντιπαράθεσή του με τον πρίγκιπα Γεώργιο (μονάδες 5) και ποια ήταν η αντίδρασή τους στην προκήρυξη των εκλογών στο τέλος του 1904; (μονάδες 5)

Μονάδες 10

B2

Ποιες συνταγματικές τροποποιήσεις ψήφισε η Ελληνική Βουλή το 1911 (μονάδες 8) και ποιους νόμους η κυβέρνηση Βενιζέλου στο ίδιο χρονικό διάστημα; (μονάδες 7)

Μονάδες 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα που σας δίνεται, να αναφερθείτε στην αποζημίωση των Ελλήνων ανταλλάξιμων για τις περιουσίες που εγκατέλειψαν και στις διαδικασίες προσδιορισμού αυτής.

Μονάδες 25

Η αποζημίωση των ανταλλάξιμων

Τα περιουσιακά στοιχεία που εθεωρείτο ότι επιδέχονταν αποζημίωση ήταν: α) τα ακίνητα κάθε είδους, αστικά και αγροτικά, β) τα κινητά αγαθά που δεν πουλήθηκαν επί τόπου ούτε μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα και γ) οι καλλιεργημένοι αγροί μαζί με τα προϊόντα τους, συμπεριλαμβανομένων και των εσόδων τα οποία έχασε ο ανταλλάξιμος. Ένας σημαντικός αριθμός προσφύγων βρέθηκαν εκπρόθεσμοι, είτε γιατί ήλθαν στην Ελλάδα μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής (αιχμάλωτοι, πρόσφυγες από τη Ρωσία, Κωνσταντινουπολίτες) είτε γιατί δεν μπορούσαν να υποβάλουν δήλωση λόγω ασθένειας, φυλάκισης ή ανηλικιότητας (περίπτωση ορφανών). Η

προκαταβολή θα δινόταν σε εκείνους που δεν είχαν μέχρι τότε αποκατασταθεί, με τη διευκρίνιση ότι η απλή υποτυπώδης στέγαση στους οικισμούς της ΕΑΠ (Επιτροπής Αποκατάστασης Προσφύγων) ή του ελληνικού κράτους δεν θα εθεωρείτο ως αποκατάσταση.

Προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία της αποζημίωσης, χωρίς να επιβαρυνθεί πολύ ο κρατικός προϋπολογισμός, αποφασίστηκε η έκδοση ομολογιών με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου. [...] Το 20% της προσωρινής αποζημίωσης δόθηκε σε μετρητά και το υπόλοιπο σε ομολογίες. Παρά την πρόσκαιρη ανακούφιση, η προσωρινή αυτή λύση δεν έκλεισε το ζήτημα. Οι προσφυγικές οργανώσεις αξίωναν την πλήρη αποζημίωση όπως εξάλλου προέβλεπε η σύμβαση της Λωζάνης, με αποτέλεσμα το θέμα να λάβει διαστάσεις και να γίνει αντικείμενο πολιτικής εκμετάλλευσης.

Για την οριστική εκτίμηση των εγκαταλειφθεισών περιουσιών συστάθηκαν 1.114 Πρωτοβάθμιες Επιτροπές Εκτίμησης, μία ή περισσότερες για καθεμία από τις 934 χριστιανικές κοινότητες της Τουρκίας. Τα ποικίλα προβλήματα που ανέκυψαν επέβαλαν αρχικά τη δημιουργία 52 Δευτεροβάθμιων Επιτροπών, 31 στην Αθήνα και 21 στην επαρχία, και στη συνέχεια, το Μάιο του 1927, 20 Δευτεροβάθμιων Επιτροπών (Εφετεία της Ανταλλαγής), 8 στην Αθήνα και 12 στην επαρχία.

Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000, 7^{ος} Τόμος: Ο Μεσοπόλεμος (1922-1940), Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα, 2003, σσ. 84-85.

Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το παράθεμα που σας δίνεται, να αναφερθείτε στους σκοπούς (μονάδες 5), την οργάνωση (μονάδες 5) και το έργο (μονάδες 15) της Τράπεζας της Ελλάδος μέχρι τις αρχές του 1932.

Μονάδες 25

Κείμενο

Το καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος κατοχύρωνε την ανεξαρτησία της από την πολιτική εξουσία με διατάξεις που ήταν από τις πιο προωθημένες της εποχής.[...]

Η κύρια αποστολή που ανατέθηκε στη νέα τράπεζα ήταν να εγγυάται τη μετατρεψιμότητα του νομίσματος. Για να την εκπληρώσει η τράπεζα διέθετε το αποκλειστικό προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμμάτων και δικαιούνταν, σύμφωνα με το καταστατικό της, να ελέγχει τη νομισματική κυκλοφορία και την πίστη. Το καταστατικό προέβλεπε ότι το εκδοτικό προνόμιο μπορούσε να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή, αν η τράπεζα αποτύγχανε να εξασφαλίσει τη σταθερότητα της αξίας των τραπεζογραμμάτων της σε χρυσό. [...]

[...] Το καταστατικό όριζε το ελάχιστο του καλύμματος των κυκλοφορούντων τραπεζογραμμάτων στο 40%. Το κάλυμμα περιλάμβανε χρυσό και ξένο συνάλλαγμα ελεύθερα μετατρέψιμο σε χρυσό. [...]

Η διοίκηση της τράπεζας ανετίθετο στο διοικητικό συμβούλιο. Αυτό αποτελείτο από τον διοικητή, τον υποδιοικητή και εννέα μέλη. Τουλάχιστον τρία από τα μέλη του εκπροσωπούσαν τον εμπορικό και βιομηχανικό κόσμο και άλλα τρία τον αγροτικό κόσμο της χώρας. [...]

Η κυβέρνηση διατηρούσε επίσης το δικαίωμα να διορίζει έναν επίτροπο στην τράπεζα. Πρώτοι διοικητής και υποδιοικητής διορίσθηκαν οι Αλέξανδρος Διομήδης και Εμμανουήλ Τσουδερός αντιστοίχως, οι οποίοι κατείχαν ως τότε αυτές τις θέσεις στην Εθνική Τράπεζα. [...]

Το Πρωτόκολλο της Γενεύης ρητώς προόριζε τη νέα τράπεζα να λειτουργήσει ως τραπεζίτης της κυβέρνησης. Η κυβέρνηση ανέλαβε την υποχρέωση να συγκεντρώσει στην Τράπεζα της Ελλάδος όλες τις εισπράξεις και τις πληρωμές του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

Χρ. Χατζηϊωσήφ (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ού αιώνα*, Τόμος Β', Μέρος 1^ο: *Ο Μεσοπόλεμος, 1922-1940*, Αθήνα: Βιβλιόγραμμα, 2002, σσ. 262-263.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 10.00 π.μ.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΠΑΛ (ΟΜΑΔΑΣ Β')
ΣΑΒΒΑΤΟ 22 ΜΑΪΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς της **Στήλης I** και δίπλα σε κάθε αριθμό ένα από τα γράμματα της **Στήλης II**, ώστε να προκύπτει η σωστή αντιστοίχιση. Στη **Στήλη II** περισσεύουν δύο γράμματα.

Στήλη I	Στήλη II
1. Υποστήριξε την ουδετερότητα της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.	α. Θ. Δηλιγιάννης
2. Δεν αποδεχόταν το χωρισμό των εξουσιών.	β. Ιωάννης Κωλέττης
3. Ίδρυσε το Φροντιστήριο της Τραπεζούντας.	γ. Αλ. Παπαναστασίου
4. Επέβαλε ένα είδος κοινοβουλευτικής δικτατορίας.	δ. Βασιλιάς Κωνσταντίνος
5. Ήταν αρχηγός του Λαϊκού κόμματος.	ε. Μητροπολίτης Χρυσανθος
	στ. Αλέξανδρος Κουμουνδούρος
	ζ. Σεβαστός Κυμινήτης

Μονάδες 15

A2

Να χαρακτηρίσετε τις ιστορικές πληροφορίες που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε περίπτωση:

- α.** Ο ελληνοτουρκικός πόλεμος του 1897 έληξε με τη νίκη των Ελλήνων.
- β.** Ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος δεν εγκαθίδρυσε δικτατορία, αλλά προώθησε τα αιτήματά του μέσω της Βουλής.
- γ.** Το βενιζελικό κόμμα ήταν σε μεγάλο βαθμό προσωποπαγές.
- δ.** Στο συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι (Δεκέμβριος 1918) ο Ελευθέριος Βενιζέλος συμπεριέλαβε τον Πόντο στο φάκελο των ελληνικών διεκδικήσεων.
- ε.** Σύμφωνα με τον Π. Ενεπεκίδη, η γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου από τους Νεότουρκους και τους Κεμαλικούς έχει δύο βασικές διαφορές από τη γενοκτονία των Εβραίων.

Μονάδες 10

B1

Τι προέβλεπε το τρικουπικό κόμμα για το πρόγραμμα του εκσυγχρονισμού της χώρας και ποιες προσπάθειες έγιναν για την υλοποίησή του;

Μονάδες 12

B2

Πώς αντέδρασε ο πρίγκιπας Γεώργιος και η ελληνική κυβέρνηση στην έκρηξη και την επέκταση της επανάστασης του Θερίσου (1905);

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στο ερώτημα:

Ποιες συνθήκες διαμόρφωσαν τη «νέα γενιά» ανθρώπων μετά την παρακμή των ξενικών κομμάτων;

Μονάδες 25

Κείμενο

«[...] Τὰ χρόνια αὐτὰ χαρακτηρίζονται κυρίως ἀπὸ τὶς σοβαρὲς προσπάθειες οἰκονομικῆς ἀνασυγκροτήσεως τῆς χώρας, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ διαφαίνεται ἤδη ἀπὸ τὴν προηγούμενη διετία. Ἡ μεταστροφή τῆς κοινῆς γνώμης, συνέπεια τῶν ἀπρόβλεπτων συνθηκῶν, ποὺ ἐπέβαλε στὴν Ἑλλάδα ἡ διεθνὴς πολιτικὴ, σὲ ἀντίθεση πρὸς τὸ δημόσιο αἶσθημα, ἡ πρόσκαιρη ἐγκατάλειψη μεγαλεπήβολων ὀνειρῶν γιὰ μιὰ ἀπαρχὴ ἀπελευθερώσεως τῶν ὑπόδουλων ἀκόμη Ἑλλήνων, ἐπέβαλλαν στὰ χρόνια μετὰ τὸν Κριμαϊκὸ πόλεμο τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναζητηθεῖ διέξοδος πρὸς μιὰ ἄλλη κατεύθυνση, πρὸς τὴν οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας. Οἱ Ἕλληνες συνειδητοποίησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀξιοποιήσουν ὅ,τι εἶχαν στὰ χέρια τους παρὰ νὰ περιμένουν τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὀνειρῶν τους, ποὺ ἔτσι ἢ ἄλλιῶς ἀναβάλλονταν ἢ ματαιώνονταν. Τὰ στενὰ σύνορα, μέσα στὰ ὁποῖα ἦταν καταδικασμένοι νὰ ζοῦν, τοὺς ἀποστεροῦσαν ἀπὸ μιὰ ἐπάρκεια πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν. Ἐπρεπε συνεπῶς ἡ πολιτικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος νὰ δώσει τὴ θέση τῆς στὴν οἰκονομική. Ἔτσι ἡ χώρα ἄρχισε νὰ προοδεύει ὕλικά καὶ αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀπάντηση στὸ ἀδιέξοδο ποὺ βρέθηκε ὡς πρὸς τὴ διεθνή της θέση.»

Δημητρακόπουλος, Οδ., «Στροφή της κυβερνητικῆς πολιτικῆς πρὸς τὴν εσωτερικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας», *Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους*, τ. ΙΓ', Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, Ἀθήνα 1977, σ. 172.

Δ1

Αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που ακολουθεί και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ερωτήματα:

- α. Πώς υλοποιήθηκε η αστική στέγαση των μη εύπορων και η εγκατάσταση των άπορων προσφύγων στην Αθήνα και τον Πειραιά; (μονάδες 15)
- β. Ποιες ήταν οι συνθήκες διαβίωσης των προσφύγων αυτών; (μονάδες 10)

Μονάδες 25

Κείμενο

«Στην Αθήνα υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός είχε υπερδιπλασιαστεί μέσα σε δεκαοκτώ μήνες. Διεθνείς αναφορές έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου για τις τραγικές συνθήκες που επικρατούσαν στους προσφυγικούς αυτούς συνοικισμούς:

Μια πόλη των 300.000 κατοίκων διογκώθηκε («πρήστηκε») ξαφνικά και έφτασε πάνω από 700.000. Οι παροχές νερού κατέρρευσαν, ο φωτισμός ήταν κακός, και το ότι οι δρόμοι αποτελούνται από λακκούβες δεν προκαλεί και μεγάλη έκπληξη αν αναλογιστούμε τις συνθήκες που επικρατούν. Με την εξαίρεση της Κίνας, δεν έχω βρεθεί αλλού πουθενά όπου η αίσθηση ενός τόπου που κατακλύζεται από κόσμο να είναι τόσο οξυμένη. Η μόλυνση είναι η μόνη λέξη που μπορεί να αποδώσει τις συνθήκες διαβίωσης αυτού του πληθυσμού σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο¹.

[...] Συγκεκριμένα, στην Καισαριανή υπήρχαν συνολικά 1.800 σπίτια για 10.800 άτομα. Από την ΕΑΠ κατασκευάστηκαν μετά το 1828 τα 350. Έως τότε ο πληθυσμός έμενε σε 1.000 πλινθόκτιστα σπίτια και σε 500 ξύλινα παραπήγματα, ενώ η πλειοψηφία των κατοίκων δήλωνε ασχολία την αγροτική. Αν αναλογιστεί κανείς ότι

---

¹ Markham, V.R., "Greece and the Refugees from Asia Minor", *Fortnightly Review*, February 1925, σ.179.

έλαβαν βοήθεια σε βοοειδή και πρόβατα ή χοίρους χωρίς να ανεγερθούν στάβλοι, εύκολα κατανοούμε ότι οι άνθρωποι και τα ζώα συζούσαν κάτω από την ίδια στέγη. Πέρα από τις φρικτές συνθήκες υγιεινής, η ύδρευση του προσφυγικού πληθυσμού γινόταν με βυτία του δήμου ή με υδροπώλες, οι οποίοι πωλούσαν το νερό². Η διεκδίκηση παροχής νερού παραπέμπει σε σύγχρονες γεωπολιτικές διαμάχες ή και ένοπλες συρράξεις στον Τρίτο Κόσμο. [...]

Κρητικός, Γ., «Ριζοσπαστικοποίηση της πολιτικής γεωγραφίας του νέου περιαστικού χώρου της Αθήνας μετά την έλευση των μικρασιατών προσφύγων», περ. *Γεωγραφίες*, τεύχος 13, φθινόπωρο 2007, εκδ. Εξάντας, σ. 119.

---

² Σ. Τζιόκας, «Η ένταξη των προσφύγων στην ελληνική κοινωνία και η ένταξη στην Καισαριανή», στο *Ο ξεριζωμός και η άλλη πατρίδα. Προσφυγονπόλεις στην Ελλάδα*, Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, 1997, σ.123.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας και μόνο ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των θεμάτων.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** Στρατιωτικός Σύνδεσμος
- β.** Λαϊκό Κόμμα (1910)
- γ.** Σύμφωνο περί αμοιβαίας μεταναστεύσεως μεταξύ Ελλήνων και Βουλγάρων.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Στον ιδεολογικό τομέα η επικράτηση της Μεγάλης Ιδέας ευνόησε την ανάπτυξη και τη διάδοση ιδεολογιών με κοινωνικό και ταξικό περιεχόμενο.
- β.** Η μετανάστευση στις ΗΠΑ στα τέλη του 19^{ου} και στις αρχές του 20^{ου} αι. εκτόνωσε τις κοινωνικές εντάσεις που δημιούργησε στην Ελλάδα η σταφιδική κρίση.
- γ.** Το εγχείρημα της διχοτόμησης του χαρτονομίσματος τον Μάρτιο του 1922 απέφερε στην ελληνική οικονομία 1,2 δισεκατομμύρια δραχμές.
- δ.** Η ολοκλήρωση της αγροτικής μεταρρύθμισης υπό την πίεση του προσφυγικού προβλήματος οδήγησε την αγροτική οικονομία της Ελλάδας σε καθεστώς μικροϊδιοκτησίας.
- ε.** Η αμερικανική εταιρεία ΟΥΛΕΝ το 1925 ανέλαβε την εγκατάσταση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικού ρεύματος στην Αθήνα.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποιοι λόγοι συντέλεσαν στην παρακμή του ρωσικού κόμματος κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας (1844-1864);

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

Πώς υλοποιήθηκε η παλιννόστηση των προσφύγων στη Μικρά Ασία (1918-1920) και ποιες συνθήκες αντιμετώπισαν οι πρόσφυγες κατά την άφιξή τους εκεί;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται, να αναφερθείτε στη διαδικασία με την οποία ο Αλέξανδρος Ζαΐμης ανέλαβε το αξίωμα του Ύπατου Αρμοστή της Κρήτης (μονάδες 10) και στο έργο που επιτέλεσε στον τομέα της εσωτερικής πολιτικής (μονάδες 15).

Μονάδες 25

Κείμενο

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος, σὲ ἀπάντηση τῆς εὐρωπαϊκῆς διακοινώσεως, ἔσπευσε αὐθιμερὸν νὰ ὑποδείξει, ὡς ἀντικατάσταση τοῦ πρίγκιπα Γεωργίου, τὸν Ἀλέξανδρο Ζαΐμη, πολιτικὸ ἡγέτη ἔμπειρο καὶ μετριοπαθῆ. Ἡ ἀποχώρηση τοῦ πρώτου καὶ ἡ μεταβίβαση τοῦ ὑπατου ἀξιώματος τῆς Κρητικῆς Πολιτείας στὸ νέο ἀρμοστή πραγματοποιήθηκε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1906. Ἡ σθεναρὴ στάση τῆς ἐλληνικῆς κυβερνήσεως καὶ ἡ προσαρμογὴ τοῦ πρίγκιπα Γεωργίου στὶς ὁδηγίες τῆς κατέστησαν δυνατὴ τὴν ἔγκαιρη ἀπομόνωση τῶν ἀδιάλλακτων φιλοπριγκιπικῶν στοιχείων, τὰ ὁποῖα ἐπιδίωξαν νὰ ματαιώσουν τὴν ἀναχώρησίν του.[...]

Ἡ προκήρυξη τοῦ νέου ὑπατου ἀρμοστή πρὸς τὸν κρητικὸ λαό, εὐθὺς μετὰ τὴν ἄφισξή του στὴ Μεγαλόνησο, προήγγελλε τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ κοινοβουλευτικοῦ συστήματος. [...] Ἡ παροχὴ ἀμνηστίας πρὸς τοὺς ὑπεύθυνους τῶν αἱματηρῶν γεγονότων, ποὺ συνόδευσαν τὴν ἀποχώρησιν τοῦ

πρίγκιπα Γεωργίου, υπογράμμιζε την επιθυμία του νέου κυβερνήτη να συμβάλει στην αποκατάσταση της εσωτερικής ομόνοιας. Η ολοκλήρωση εξάλλου των εργασιών της νέας Συντακτικής Έθνοσυνελεύσεως σε διάστημα τεσσάρων μόνο μηνών επιβεβαίωνε την όριστική κατίσχυση της νομιμότητας και την εμπέδωση των φιλελεύθερων κοινοβουλευτικών αρχών. Σειρά νέων νομοθετημάτων συνέτεινε στη βελτίωση της λειτουργίας των διοικητικών μηχανισμών αλλά και στην πληρέστερη θεσμοποίηση της αὐτονομίας. Η οργάνωση ιδιαίτερα της κρητικής πολιτοφυλακής, κάτω από την εποπτεία Ελλήνων αξιωματικών, παρείχε τις προϋποθέσεις για τὴ σύντομη ἀντικατάσταση τῶν διεθνῶν ἀγνημάτων...

Ιστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Τόμος ΙΔ΄: Νεώτερος Ἑλληνισμός ἀπὸ τὸ 1881 ὡς τὸ 1913, Ἀθήνα: «Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν» Α.Ε., 1977, σσ. 213-214.

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στη διπλωματική δραστηριότητα που ανέπτυξε το 1919 ο μητροπολίτης Χρύσανθος, όσον αφορά το Ποντιακό Ζήτημα, στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι (μονάδες 15) και στις διαπραγματεύσεις του με τους Αρμένιους μέχρι την υπογραφή της συνθήκης φιλίας και συνεργασίας ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ τον Μάρτιο του 1921 (μονάδες 10).

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Τὴν οὐσιαστικὴ εὐθύνη γιὰ τὴν προβολὴ τῶν ποντιακῶν θέσεων στὴ Συνδιάσκεψη τῆς Εἰρήνης ἀνέλαβε ὁ μητροπολίτης Χρῦσανθος. Ἀπὸ τὸ 1919 ὡς τὸ 1922 ὁ θρησκευτικὸς αὐτὸς ἡγέτης ὑπῆρξε ὁ δυναμικὸς ἐκφραστὴς τοῦ κινήματος γιὰ τὴν ἴδρυση ποντιακοῦ κράτους. Σὲ τελευταία ἀνάλυση ὁ Χρῦσανθος, καθὼς καὶ ὅλες οἱ ποντιακές ὁργανώσεις, ἐπιθυμοῦσε τὴν ἔνωση τοῦ Πόντου μέ τὸ ἐλεύθερο ἑλληνικὸ κράτος. [...]

Έτσι, μαζί με τον Τοποτηρητή του Πατριαρχικού Θρόνου, Μητροπολίτη Προύσης Δωρόθεο, και τον Πατριαρχικό σύμβουλο γιατρό Αλέξανδρο Παππά, ο Χρυσάνθος πήγε στο Παρίσι για να αντιπροσωπεύσει εκεί στην Διάσκεψη τά δίκαια του αλύτρωτου ποντιακού έλληνισμού. Χωρίς χρονοτριβή ο Χρυσάνθος, με την βοήθεια του Παππά, προετοίμασε ένα έκτενές υπόμνημα [...] (με το οποίο) ζητούσε την απαλλαγή του έλληνικού στοιχείου από το τουρκικό και την ίδρυση ενός «Αυτόνομου Έλληνικού Κράτους». [...] Ο Γάλλος διπλωμάτης (Ζύλ Καμπόν) υπέδειξε στον Μητροπολίτη να προετοιμάσει τό έδαφος παρουσιάζοντας τις αξιώσεις του στους Βρετανούς και Αμερικανούς αντιπροσώπους. Την υπόδειξη αυτή ο Χρυσάνθος ακολούθησε χωρίς καθυστέρηση. Υπό τό πνεύμα εκείνου του υπομνήματος μίλησε ο Μητροπολίτης στο Γάλλο πρωθυπουργό Πουανκαρέ καθώς και στα μέλη της αγγλικής αποστολής. Στόν Κλεμανσώ ειδικά έδωσε και πρόσθετο σημείωμα περί του ποντιακού ζητήματος...

Α. Άλεξανδρής Η ανάπτυξη του έθνικού πνεύματος των Ελλήνων του Πόντου, 1918-1922: Έλληνική έξωτερική πολιτική και τουρκική αντίδραση, στό: *Μελετήματα γύρω από τον Βενιζέλο και την εποχή του*, με την έποπτεία Θ. Βερέμη και Ο. Δημητρακόπουλου (Δοκίμιο-Ίστορία, 1), Άθήνα: Φιλипπότης, 1980, σσ. 436-437.

Κείμενο Β

Ο Χρυσάνθος ακολουθώντας τις οδηγίες του Βενιζέλου, συνομίλησε ανεπίσημα με τούς Άρμενίους αντιπροσώπους στη Διάσκεψη της Ειρήνης τον Μάϊο του 1919 στο Παρίσι. Έτσι, παρόλο πού παρέμεινε ένας αφοσιωμένος θιασώτης του ποντιακού κινήματος ανεξαρτησίας, μετά τις συναντήσεις του με τον Βενιζέλο δέχθηκε να διερευνήσει τις πιθανότητες άρμενο-ποντιακής συνεργασίας. Μιά τέτοια πρόταση έγινε περισσότερο έλκυστική μετά την άποτυχία του Μητροπολίτη να εξασφαλίσει συγκεκριμένη βοήθεια για την ίδρυση χωριστού κράτους Πόντου κατά τή διάρκεια των διπλωματικών του ενεργειών στην Εύρώπη τό καλοκαίρι του

1919. [...] Συνεχίζοντας τή διπλωματική του προσπάθεια, ὁ Χρῦσανθος ἔφθασε στήν ἄρμενική πρωτεύουσα Ἐριβάν. Ἐκεῖ ἔλαβε μέρος σέ παρατεταμένες συνδιασκέψεις μέ τήν ἄρμενική κυβέρνηση ἀπό τίς 10 ὥς τίς 16 Ἰανουαρίου 1920. [...] Τελικά, αὐτές οἱ παρατεταμένες διαπραγματεύσεις τερματίσθηκαν ὅταν οἱ ἔλληνες Πόντιοι καί ἡ ἄρμενική κυβέρνηση τοῦ Ἐριβάν συμφώνησαν νά δημιουργηθεῖ μιᾶ «ποντιο-ἄρμενική συνομοσπονδία», ἔμεινε ὁμως νά καθορισθεῖ ἐπακριβῶς ὁ βαθμός ὁμοσπονδοποίησής της. Ἡ συμφωνία ὑπογράφηκε ἀπό τόν Ἀρμένιο Πρωθυπουργό Α. Χατισιάν καί τόν Μητροπολίτη Χρῦσανθο...

Α. Ἀλεξανδροῦς Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, 1918-1922: Ἑλληνική ἐξωτερική πολιτική καί τουρκική ἀντίδραση, στό: *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο καί τήν ἐποχή του*, μέ τήν ἐποπτεία Θ. Βερέμη καί Ο. Δημητρακόπουλου (Δοκίμιο-Ἱστορία, 1), Ἀθήνα: Φιλιππότης, 1980, σσ. 446-448.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο νά γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα, κατεύθυνση). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται νά γράψετε** καμιά ἄλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας νά παραδώσετε μαζί με το τετράδιο καί τα φωτοαντίγραφα.
3. Να ἀπαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε ὅλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις ἀπαντήσεις σας **μόνο με μπλε ἢ μόνο με μαύρο στυλό διαρκείας καί μόνον ανεξίτηλης μελάνης**.
5. Κάθε ἀπάντηση ἐπιστημονικά τεκμηριωμένη εἶναι ἀποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεῖς (3) ὥρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατῆς ἀποχώρησης: 09.30 π.μ.

**ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΠΕΜΠΤΗ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2010
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α.** «κλήριγκ»
- β.** Κοινωνιολογική Εταιρεία
- γ.** Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (ΕΑΠ)

Μονάδες 15

A2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α.** Η θεωρητική ισονομία και η θρησκευτική ελευθερία μαζί με την ανάπτυξη του εμπορίου και της οικονομίας οδήγησαν στη δημογραφική αύξηση του ποντιακού πληθυσμού.
- β.** Το κόστος των Βαλκανικών πολέμων ήταν σημαντικό, δεν κλόνισε όμως την εθνική οικονομία, όπως συνέβαινε με τις στρατιωτικές κινητοποιήσεις του 19^{ου} αιώνα.
- γ.** Η ευτυχής για την Ελλάδα έκβαση των Βαλκανικών πολέμων έδωσε και στο Κρητικό Ζήτημα την οριστική λύση του.
- δ.** Μέχρι το τέλος του 1920 ελάχιστοι πρόσφυγες είχαν επιστρέψει στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.
- ε.** Το πολιτικό γεγονός που οδήγησε στη λύση του ποντιακού ζητήματος ήταν η συνθήκη φιλίας και συνεργασίας που υπογράφηκε τον Μάρτιο του 1921 ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ.

Μονάδες 10

B1

Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας υπήρχε μεγάλη αγροτική ιδιοκτησία («τσιφλίκια») και ποια ήταν τα προβλήματα που αυτή δημιούργησε στο ελληνικό κράτος μέχρι το 1907;

Μονάδες 12

B2

Ποιες ήταν οι ενέργειες των επαναστατών από την ημέρα που εκδηλώθηκε το κίνημα στο Θέρισο μέχρι την ενημέρωση του λαού και των αντιπροσώπων των Μεγάλων Δυνάμεων από τον Ελευθέριο Βενιζέλο για τους λόγους και τους σκοπούς της επανάστασης;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που σας δίνεται να αναφερθείτε:

- α. στην ασάφεια του συντάγματος του 1864 που αφορούσε τον σχηματισμό κυβέρνησης και την εκμετάλλευση της ασάφειας αυτής από τον βασιλιά Γεώργιο Α΄ (μονάδες 15)
- β. στον τρόπο αντιμετώπισης του πολιτικού προβλήματος που δημιουργήθηκε (μονάδες 10).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

[...] Τὸ νέο σύνταγμα, ... δημιούργησε καθεστὼς «βασιλευομένης δημοκρατίας». [...] Ὁ βασιλιάς [...] εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ διορίζει καὶ νὰ ἀπολύει τοὺς ὑπουργοὺς καὶ νὰ διαλύει τὴ Βουλὴ - δικαίωμα ποὺ ἐμελλε νὰ τὸ ἀσκήσει συχνὰ ἐξαιτίας τῆς ἀστάθειας ποὺ παρουσίαζαν οἱ συνασπισμοὶ τῶν κομμάτων. Ἄν καὶ τὸ σύνταγμα εἶχε θεωρητικὰ θεμέλιό του τὴν ἀρχὴ ὅτι κυρίαρχη ἐξουσία ἦταν ὁ λαός, δὲν ἦταν πάντα φανερὸ ποῖα ἀπὸ τὶς κοινοβουλευτικὲς φατρίες ἀντιπροσώπευε πραγματικὰ τὴ βούληση τοῦ Ἑθνους. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ὁ βασιλιάς, ἂν καὶ δὲν εἶχε ἐκτεταμένες συνταγματικὲς ἐξουσίες, ἀσκοῦσε σημαντικὴ ἐπιρροή, ποὺ οἱ Ἕλληνες πολιτικοὶ τὴ χρησιμοποιοῦσαν ὅταν καὶ ὅπως τοὺς βόλευε καὶ τὴν κατάγγελλαν ὅταν ἦταν ἀντίθετη στὰ συμφέροντά τους. Γιὰ νὰ πετύχει νὰ διεκπεραιωθοῦν οἱ διάφορες ὑποθέσεις ἢ γιὰ νὰ προσαρμόσει τὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ στὸ πλαίσιο ποὺ χάραζαν οἱ εὐρωπαϊκὲς Δυνάμεις, ὁ βασιλιάς βρέθηκε συχνὰ στὴν ἀνάγκη νὰ δεχτεῖ κυβέρνησις μειοψηφίας ἢ καὶ ἐξωκοινοβουλευτικὰ πρόσωπα ὡς πρωθυπουργούς [...]

Douglas Dakin, *Ἡ Ἐνοποίηση τῆς Ἑλλάδας 1770 -1923*,
 μτφ. Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικὸ Ἰδρυμα Ἑθνικῆς Τραπεζῆς, Αθήνα 1989,
 σσ. 157 -158.

Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε την προσπάθεια προσέγγισης μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας αναφέροντας:

- α.** Τις ελληνοτουρκικές συμφωνίες που υπογράφηκαν το 1930 (μονάδες 8) και
- β.** Το περιεχόμενο αυτών των συμφωνιών (μονάδες 17).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

[...] Ἡ συμφωνία βασιζόταν στὴν ἀρχὴ τοῦ συμψηφισμοῦ τῶν περιουσιῶν τόσο τῶν ἀνταλλαξίμων ὅσο καὶ τῶν μὴ ἀνταλλαξίμων ποὺ εἶχαν ἀποδοθεῖ στοὺς πρόσφυγες, ἐνῶ παράλληλα ἡ ἐλληνικὴ πλευρὰ ἐπιβαρυνόταν μὲ τὴν καταβολὴ χρεωστικοῦ ὑπόλοιπου, ποὺ ὑπερέβαινε τὶς 400.000 λίρες Ἀγγλίας, σὲ ἀντιστάθμισμα τῆς ὑποχρεώσεως τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως νὰ ἀποδώσει στοὺς Ἑλληνες δικαιούχους τὰ καταπατημένα κτήματά τους στὴν περιοχὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἡ σύμβαση τῆς 10^{ης} Ἰουνίου 1930 βάρυνε ἐμφανῶς πρὸς ὄφελος τῆς Τουρκίας, ἀλλὰ ἀποτελέσσει τὴν προϋπόθεση γιὰ τὴν ὀριστικὴ ἐκκαθάριση τῶν οἰκονομικῶν διαμφισβητήσεων καὶ τὴν ἀποφασιστικὴ προώθηση τῆς πολιτικῆς συνεννοήσεως. Ἔτσι ὁ Ἑλληνας πρωθυπουργὸς ἐπισκέφθηκε τὴν Ἀγκυρὰ καὶ ὑπέγραψε, στὶς 30 Ὀκτωβρίου 1930, τὸ διμερὲς σύμφωνο φιλίας, οὐδετερότητας καὶ διαιτησίας, τὰ ὅρια τοῦ ὁποίου ἔφθαναν ὥς τὴν ἀπαγόρευση τῆς συμμετοχῆς σὲ κάθε πολιτικὸ ἢ οἰκονομικὸ συνασπισμὸ ποὺ θὰ στρεφόταν ἐναντίον τοῦ ἐνὸς ἀπὸ τὰ συμβαλλόμενα μέρη. Τῇ σύναψι τοῦ συμφώνου συνόδευε ἡ συνομολόγηση ἐμπορικῆς συμβάσεως, καθὼς καὶ εἰδικῆς συμφωνίας γύρω ἀπὸ τοὺς ναυτικοὺς ἐξοπλισμούς, ἡ ὁποία καὶ προέβλεπε τὴν ἔγκαιρη ἐνημέρωση τῶν δύο κυβερνήσεων γιὰ κάθε προβλεπόμενη παραγγελία ναυτικῆς μονάδας, προκειμένου νὰ προληφθεῖ ὁ ἀνταγωνισμὸς «διὰ φιλικῆς ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων». [...]

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΔ, Εκδοτικὴ Αθηνῶν, 1978, σ. 354.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Ἡ νέα ἐμπορική σύμβαση πού ὑπογράφηκε στήν Ἀγκυρα θά μπορούσε νά θεωρηθεῖ μᾶλλον εὐνοϊκή... Ἡ σύμβαση αὕτη περιεῖχε δύο βασικές διατάξεις πού ρύθμιζαν, εὐνοϊκά γιά τήν Ἑλλάδα, τίς εἰσαγωγές κονιάκ και σαπουνιοῦ [...] Στίς εὐνοϊκές ἐπίσης γιά τήν Ἑλλάδα διατάξεις θά μπορούσαμε νά ἀναφέρουμε τήν ἐφαρμογή τῆς ἀναπροσαρμογῆς τοῦ δασμολογίου... Μέ τή σύμβαση ἀναγνωρίστηκε ἐπίσης ἡ ἰσότητα ἀνάμεσα στούς Ἕλληνες καί Τούρκους ὑπηκόους τόσο στήν Τουρκία ὅσο καί στήν Ἑλλάδα. [...]

Ιφιγένειας Αναστασιάδου, «Ὁ Βενιζέλος καί τό Ἑλληνοτουρκικό Σύμφωνο Φιλίας του 1930», Θάνος Βερέμης και Οδυσσέας Δημητρακόπουλος (εποπτεία), *Μελετήματα γύρω ἀπό τόν Βενιζέλο καί τήν Ἐποχή του*, Εκδόσεις Φιλιππότη, Αθήνα 1980, σσ.362, 363.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό διαρκείας και μόνον ανεξίτηλης μελάνης.**
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων και όχι πριν τις 17.00.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ